

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 179 (5255)
ПЯТНІЦА
9
ЖНІУНЯ
1935 г.
год выдання XVIII

Людзі працы ўсё цясней згуртоўваюцца вакол Трэцяга, Комуністычнага Інтэрнацыянала, Інтэрнацыянала Маркса і Энгельса—Леніна—Сталіна, Інтэрнацыянала пераможнага соцыялізма ў СССР, Інтэрнацыянала пролетарскай рэвалюцыі ва ўсім свеце.

(З даклада тав. Д. МАНУІЛЬСКАГА на VII сусветным кангрэсе Комуністычнага Інтэрнацыянала)

VII КАНГРЭС КОМУНІСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛА

ЭНГЕЛЬС У БАРАЦЬБЕ ЗА РЭВОЛЮЦЫЙНЫ МАРКСІЗМ

ПРАМОВА тав. Д. З. МАНУІЛЬСКАГА*)

I. ЭНГЕЛЬС І ЯГО РОЛЯ У СТВАРЭННІ НАВУКОВАГА СОЦЫЯЛІЗМА

40 год таму назад памёр Фрыдрых Энгельс—бліжэйшы саратнік Барла Маркса, найвялікшы рэвалюцыйны мысліцель чалавечства, арганізатар і правадыр міжнароднай пролетарскай партыі. Імёны Маркса і Энгельса астануцца назаўсёды ў памяці народаў, як імёны двух вялікіх геніяў—стварцоў навуковага соцыялізма, асновапаможнікаў сусветнага комуністычнага руху.

Рэвалюцыйная дзейнасць Энгельса пераарыўна звязана з жыццём і дзейнасцю Маркса.

«Старажытныя паданні, — пісаў 40 год назад Ленін, — расказваюць аб розных чужлівых прыкладах дружбы. Еўрапейскі пролетарыят можа сказаць, што яго навука створана двума вучонымі і барацьбітамі, адносіны якіх перавышаюць усе самыя чужлыя сказанні старажытных аб чалавечай дружбе». (Ленін. Собрание сочинений. Выд. II, т. I, стар. 414).

Гадавіна смерці Энгельса, якую мы адзначаем сёння, супадае з пераламам у сусветным рабочым руху, з паваротам—пад уплывам перамогі соцыялізма ў СССР і найглыбейшага крызіса капіталізма—найшырэйшых мас соцыял-дэмакратычных і беспартыйных рабочых да комунізма, з паскараючымся развалам II інтэрнацыянала.

Перамога пролетарыята ў СССР, рост комуністычнага руху ва ўсім свеце—гэта прамыя рэзультаты таго, што партыя большэвікоў, міжнародная партыя Леніна і Сталіна асталася да канца вернай вучэнню

вучэнне рэвалюцыйнага марксізма аб дзяржаве і рэвалюцыі і, у прыватнасці, выдатныя наброскі Энгельса па пытанню аб пролетарскай дэмакратыі ў процівагу дэмакратыі буржуазнай атрымалі геніяльнае развіццё ў работах Леніна і Сталіна.

Якое неабвержнае падцвярджэнне знаходзіць іменна зараз, ва ўмовах наступлення рэакцыі і фашызма ў капіталістычных краінах, вучэнне марксізма-ленінізма аб дзяржаве, як органе эксплуатацыйнага класа для ўтрымання ў падпарадкаванні класа эксплуатаемага! Як ганебна развезены на ўсе чатыры бакі хлуслівыя хітраспляценні соцыял-дэмакратычных філістэраў аб дзяржаве, як «выражальніку агульных інтарэсаў народа», які нібыта прымірае інтарэсы аяганаістычных класаў і стаіць над імі! І якую праверку атрымліваюць сёння, асабліва ў фашысцкіх краінах, словы Энгельса аб тым, што «дзяржава—гэта ўзброеныя атрады, паліцыя, армія, турмы і суды». Фашысцкія ландскнехты фінансаванага капітала, гестапо, абарончыя атрады Гітлера і Гэрынга, фашысцкія засценкі, канцлагеры і эшафоты—усё гэта агаляе самую сутнасць эксплуатацыйнага дзяржавы, якая скідае з сябе мішуру буржуазнай дэмакратыі, растагвае апошнія астаткі дэмакратычных праў і свабод, заваява-

Энгельс быў не толькі найвялікшым тэарэтыкам пролетарыята. Як і Маркс, ён быў перш за ўсё рэвалюцыянерам. Як і ў Маркса, сапраўднай стыхіяй Энгельса была перш за ўсё барацьба,—упор-

ёсць, а на тых, якія мы хацелі б мець. Наверна думаць, што пролетарскай партыі яшчэ ў працэсе падрыхтоўкі рэвалюцыі, так і ў самым яе развіцці дастаткова апа-рацца толькі на сілы авангарда, а

кіраваннем з Брунінтам, бо пляхам палітыкі «меншага зла» соцыял-дэмакратыя здавала буржуазіі адну назіццю пролетарыята за другой, расчышчала шлях фашызму і падрыхтоўвала паражэне пролетарыята.

Гэтыя мыслі Энгельса праз тры дзесяцігоддзі развітае далей Ленін на аснове вопыту трох рускіх рэвалюцый, абучаючы маладыя кампартыі такой гібкай маневранай тактыцы, якая-б дапамагла ім перамагчы дзіцячую хваробу левізны і паставіць барацьбу за звяржэнне буржуазіі сапраўды на-большэвіцку.

«...Перамагчы больш магутнага праціўніка можна толькі пры найвялікшай напружанасці сіл і пры абавязковым, самым старанным, класатайвым, асапарожным, умелым скарыстанні як усякай, хоць-бы малейшай, «трэшчыны» паміж ворагамі, усякай процілегласці інтарэсаў паміж буржуазіяй розных краін, паміж рознымі групамі ці відамі буржуазіі ўнутры паасобных краін,—так і ўсякай, хоць-бы малейшай магчымасці атрымаць сабе масавага саюзніка, няхай нават часовага, хісткага, нетрывалага, ненадзейнага, умоўнага. Хто гэтага не зразумеў, той не зразумеў ні грана ў марксізме і ў навуковым, сучасным соцыялізме наогул». (Ленін. Детская болезнь «левизны» в коммунизме. Партвыдат 1933, стар. 45). (Апладысменты).

Калі вы ўдумаецеся, таварышчы, у гэтыя словы Энгельса і Леніна, вы зразумеце, што гэта тактыка, правяраная на вопыце ўсяго сусветнага рабочага руху на праця-

жуазных і пролетарскіх элементаў на вобразу і падобенству II інтэрнацыянала. Мы напамінаем тысячам, дзесяткам і сотням тысяч соцыял-дэмакратычных рабочых, якія лічаць сябе паслядоўнікамі і вучнямі Маркса і Энгельса, што мы разам з імі зрабілі-б златынства ў адносінах да нашага класа, калі-б мы аднавілі тое жнімае «адзінства», якое прывяло да катастрофы 4 жніўня, да блоку часткі рабочага класа з буржуазіяй, а ў канчатковым выніку—аблячыла перамогу фашызма. Такага адзінства не патрэбна рабочаму класу! Мы хочам таго адзінства, за якое ўсё жыццё змагаўся наш настаўнік Фрыдрых Энгельс. Для дасягнення гэтага адзінства мы прыкладзем усе сілы і мы яго дасягнем. (Апладысменты).

Але дабіцца яго зможа толькі партыя, заваяўваючая сваёй растучай актыўнасцю дзявер'е мас, партыя, якая перамагае схематызм і спрашчэнства ў падыходзе да масавых рухаў. За такую партыю змагаўся Энгельс. Ён блізкісна бітваў пасіўнасць і бездзейнасць, як адну з іхаднейшых форм апартунізма. У сваёй перапісцы з рабочымі лідэрамі, ён нястомна паўтарае: партыя павінна дзейнічаць пры ўсіх акалічнасцях; удзельнічаць ва ўсім палітычным жыцці краіны; скарыстаць кожны факт унутранай і знешняй палітыкі, як повад для актыўных выступленняў; быць з масамі ўсюды і заўсёды, у кожны момант; своєчасова высюваць ісціны лозунг барацьбы, які ёнходзіць ад саміх мас, замкніць яго новым па меры нарастання руху—вось на якім асновавым тактычным правіле для пролетарскай партыі настаівае Энгельс.

Партыя, якая жыць ў вузкім, замкнутым коле сваіх аднамышленнікаў, якая стаіць па-за тым, чым

ствах нелегальна. Узмацненне фашысцкай папрозы абавязвае «легальныя» кампартыі прыняць усе меры на выпадок пераходу на нелегальнае становішча, каб не паўтарыць памылкі італьянскай і нямецкай кампартыі. Трэба помніць, што рух адзінага фронту «легалізму» явным парадкам саміх таварышч і праследуемыя кампартыі, што масавая барацьба вынесе на паверхню самыя глыбокае закасіраваныя арганізацыі.

Адной з рознавіднасцей такога схематызма і спрашчэнства, супроць якіх змагаўся Энгельс, з'яўляецца механічнае прымяненне асновавых тактычных палажэнняў без уліку своеасаблівасці ўмоў у кожнай паасобнай краіне.

Той, хто думае, што дастаткова мець некалькі гатовых формул у кішані, каб стрыгчы ўвесь сусветны рабочы рух пад адзін грэбень, той не інтэрнацыяналізуе рабочы рух, а замарожвае яго і перашкаджае яго развіццю.

Энгельс быў класічнай фігурай сапраўднага інтэрнацыянальнага правадыра, уладаўшага дасканала сапраўтам правільнага спалучэння інтэрнацыянальнага характару нашага комуністычнага руху з улікам яго нацыянальных асаблівасцей. Ён быў цесна звязан з германскім рабочым рухам. Ён вельмі добра ведаў ва ўсіх дэталіх і французскі рабочы рух; ён з 1844 года быў жывым упрэдыкам барацьбы англійскага пролетарыята; ён глыбока вывучаў амерыканскі рабочы рух (і сам пабыў за акіянам); ён быў выключным знаацом умоў і ходу пролетарскай барацьбы ў Італіі і ірландскіх краінах; ён дасканала разбіраўся ў справах соцыялістычнага руху заходне-славянскіх і паўднёва-славянскіх краін.

Іменна гэта глыбокае веданне становішча ў паасобных краінах

нашій країні. Криза капиталізму — найгірший мас соціал-демократичних і беспартійних робочих да комунізм, а паскароуємся развалом II інтернаціонала.

Перемога пролетарята у СССР — це комуністична руху ва фетиш свеці — гэта прамы результат таго, што партыя большавікоў, міжнародная партыя Леніна і Сталіна аталася да канца вернай вучэнню Маркса і Энгельса. Развал II інтернаціонала, паражэнне і банкруцтва яго партый — гэта гістарычна немінуемы вынік іх адступніцтва ад Маркса і Энгельса, апазіцыі і скажэнне марксізма. За гэта адступніцтва прыходзіцца зараз расплачвацца мільёнам працоўных — у цісках нужды, голаду, беспарадку, на воеўных і катарзе фашызма, у аполах разгараючыхся імперыялістычных войн.

З самага пачатку сваёй рэвалюцыйнай дзейнасці Энгельс побач з Марксам вядзе барацьбу за ўгрунтаванне і развіццё навуковага сацыялізма ў галіне эканомікі і грамадскіх навук, у галіне філасофіі і прыродазнаўства, барацьбу за ўсё больш шырокае ўкараненне рэвалюцыйнага марксізма ў свядомасць пролетарскіх мас.

Далей прамоўца, падрабязна сцвяняючыся на барацьбе Энгельса супроць нямецкага, «ісцічнага» сацыялізма, супроць дасальянства, бопунізма, прудавізма і іншых ілжэ-сацыялістычных і ілжэ-рэвалюцыйных тэорый, паказвае, як Энгельс, выходзячы з марксавага аналізу эканамічных адносін буржуазнага грамадства, ўгрунтаваў немінучасць насильнага звяржэння буржуазіі і сусветнагістарычную ролю пролетарыята, як маргільчыка капіталізма і творцы новага, сацыялістычнага ладу. Разам з Марксам Энгельс даказаў, што класавая барацьба вядзе да дыктатуры пролетарыята, як дзяржавы пераходнага перыяду ад капіталізма да комунізма, што без кіраўніцтва сваёй самастойнай палітычнай партыі пролетарыят не пераможа ў гэтай барацьбе.

І таму Энгельс заклікае рабочых дзейнічаць згодна гэтай рэвалюцыйнай тэорыі — весці барацьбу за пролетарскую дыктатуру. Гэта мысль аб адзістве рэвалюцыйнай тэорыі і рэвалюцыйнага дзеяння праходзіць чырвонай ніткай праз усе навуковыя працы, праз усе палемічныя артыкулы і партыйныя дырэктывы Энгельса.

Энгельс у сваёй барацьбе і супроць сацыял-дэмакратычных апартуністаў і супроць анархістаў ставіў на першы план пытанне аб дыктатуры пролетарыята і, у прыдатнасці, пытанне аб карэннай розніцы паміж дзяржавай эксплуатацыйнай і пролетарскай дзяржавай.

*) Друкуецца па скарочанай стэаграме.

мы і суды». Фашысцкія індэксты фінансавага капітала, гестапо, абарончыя атрады Гітлера і Герынга, фашысцкія застенкі, канцлагеры і эшафоты — усё гэта агулае самую сутнасць эксплуатацыйнай дзяржавы, якая скідае з сябе мішуру буржуазнай дэмакратыі, растаптвае апошнія астаткі дэмакратычных прэў і свабод, заяваўных прапоўняў і шматгадовай крывавай барацьбе. І што скажуць перад тварам гэтых няўмольных фактаў тыя, хто, апашляючы і скажваючы марксізм, адхіляў шлях пролетарскай рэвалюцыі і разам з Носке і Зевеверлінгам абараняў буржуазную дзяржаву ад націску рэвалюцыйных мас?

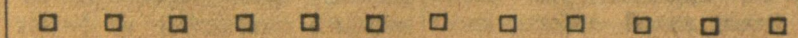
Продпастаўляючы дыктатуру буржуазіі дыктатуру пролетарыята, Маркс і Энгельс усё сваё жыццё змагаліся за стварэнне такой партыі, якая магла б павесці масы на захват улады і ўстанавленне пролетарскай дыктатуры.

Толькі партыя большавікоў уключыла яшчэ ў 1903 годзе патрабаванне дыктатуры пролетарыята ў сваю праграму.

Толькі большавікі, пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна, паставілі бліжэйшай мэтай пролетарскай рэвалюцыі стварэнне дзяржавы «тыпу Комуны», дапоўнішы волют Комуны багаццейшым волютам двух рускіх рэвалюцый, здохелі павесці мільённым масы пролетарыята і бяднейшага сялянства на злом буржуазнай дзяржавы і ўстанавленне пролетарскай дыктатуры ў форме саветаў.

Прамоўца паказвае, як пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна большавікі ажыццявілі і ажыццяўляюць геніяльныя ўказанні Энгельса аб перапрацы ўсіх вытворчых адносін пасля захвату ўлады пролетарыятам, аб арганізацыі вытворчасці на абдуманаму плане, аб прадукцыйнай працы, якая з сродкам парабашчэння стане сродкам вызвалення, аб неабходнасці перадолення процілегласці паміж горадам і вёскай, аб усебаковым развіцці людзей пры сацыялізме.

Энгельс гаварыў аб тым, — прадаўжае прамоўца, — што людзі, якім выпадае на долю знішчыць ушчэнт асновы эксплуатацыйнага грамадства і пабудоваць баскасавае сацыялістычнае грамадства, будуць уладаць выключнай сілай тэарэтычнага прадбачання і жалезнай волі. Гэта нашу партыю, партыю большавікоў на чале з Леніным і Сталіным бачыў геніяльны ўзрок Энгельса, які пранікаў скрозь завесу надыходзячых дзесяцігоддзяў. (Бурныя апладысменты). Гэта аб тых мільёнах гаварыў Энгельс, якія пабудавалі сацыялізм у краіне пролетарскай дыктатуры.

ная, паслядоўная, страстная барацьба за комунізм. А характарызаваўшы асновы вехі рэвалюцыйнай дзейнасці Энгельса — саракавымі гадамі, рэвалюцыя 1848 года, шасцідзясятны гады і Першы Інтернационал, перыяд пасля Парыжскай комуны 1871 года, — аратар указвае:

Тое, што адрознівае Энгельса як палітыка рабочага класа, чотка сфармулявана Леніным. Гэта — «найглыбейшае разуменне карэнных пераўтваральных мэт пролетарыята і незвычайна гібкая вызначэнне даных задач тактыкі з пункту гледжання рэвалюцыйных мэт і без малейшых уступак апартунізму і рэвалюцыйнай фразе».

Нямала было людзей у эпоху Энгельса, нямала іх ёсць і зараз, якія мысляць пролетарскую рэвалюцыю не дыялектычна, а механістычна: у адным лагеры свядомыя, паслядоўныя, «чыстыя» рэвалюцыянеры, у другім — сучасная рэакцыйная маса; ніжэйшых змен у адносінах класавых сіл, бо ўсе класы раз назаўсёды занялі прыгатаваны ім у рэвалюцыйнай схеме пазіцыі; ніжэйшых хістаючыхся прамежкавых слаёў, бо ўсе яны загарыз аднесены ў каталаг рэакцыі; ніякага авангарда і рэзерваў, бо ўсе яны прадстаўляюць сучасную рэвалюцыйную масу; ніякіх мас, якія толькі надыходзяць да рэвалюцыі, бо яны загарыз ўключаны ў лагер рэвалюцыйнага авангарда; ніякіх этапаў у развіцці рэвалюцыйнай барацьбы, бо галавыломным шляхам масы пераведзены ў вышэйшы клас «апошняга рапачага бою»; ніякай штудэнай работы рэвалюцыйнай партыі над асветай і падрыхтоўкай мас да барацьбы, бо масы чакаюць толькі паводу, каб рынуцца ў бой пад кіраўніцтвам архі-рэвалюцыйных ваякоў; ніякай арганізацыйнай падрыхтоўкі, паскароучай нарастанне руху, бо за нас прадуе стыхія гэтага руху.

Няверна думаць, што рэвалюцыя будзе развівацца па прамой, як выплывае з лука страла, што ў пасляпоўначным рэвалюцыйным працэсе не бывае замінаў, перапынкаў, адступленняў назад, каб тым мацней можна было гэтым прыгнуць уперад. Няверна думаць, што тактыка рэвалюцыйнай партыі павінна будавацца не на тых суадносінах класавых сіл, якія

не на большасць рабочага класа. Няверна думаць, што, ігнаруючы другія класавыя сілы, не прабуючы перадаць тую-бы часова на бок рэвалюцыі хістаючыся класы, пролетарская партыя тым самым стварае ясную сітуацыю: «клас супроць класа». Няверна думаць, што падрыхтаваць рэвалюцыю і ажыццявіць яе можна без скарыстання супярэчнасцей у лагерах прафуніка, без кампрамісаў часовых, частковых з другімі рэвалюцыянаўчымі класамі і групамі і іх палітычнымі арганізацыямі.

У 1889 г. у пісьме к дацхаму сацыялісту Трыпу Энгельс рэкамендуе скарыстаць у інтарэсах рабочага класа другія партыі

«часова падтрымліваць другія партыі і мерапрыемствы, якія або непасрэдна выгадны пролетарыату, або прадстаўляюць сабой крок наперад у напрамку эканамічнага развіцця ці палітычнай свабоды...».

«Але я, — дадае Энгельс, — за гэта толькі ў тым выпадку, калі тая выгада, якая прадстаўляецца непасрэдна для нас ці для гістарычнага развіцця краіны па шляху эканамічнай і палітычнай рэвалюцыі, бласспрачна і варта таго, каб яе дабівацца. І ўсё гэта пры ўмове, што пролетарскі класавы характар партыі тым самым не ставіцца пад пытанне. Гэта — для мяне абсалютны прадзел».

(«Большевик» № 21 за 1932 г., стар. 84).

Умацаванне класавага характару партыі, павышэнне свядомасці пролетарыята, яго боездольнасці, умацаванне яго пазіцыі, аслабленне пазіцыі класавага ворага — вось той крытэрыў, які Энгельс лічыў абавязковым пры вырашэнні пытання аб дапушчальнасці таго ці іншага кампрамісу.

Але гэта тактыка глыбока верожа ідэі класавага супрацоўніцтва пролетарыята з буржуазіяй, якую праводзіла міжнародная сацыял-дэмакратыя, бо сацыял-дэмакратычная палітыка пазбавіла партыю яе класавага характару, яна ўмацоўвала пазіцыю буржуазіі, аслабляла і дэмаралізавала пролетарыят. Гэта рэвалюцыйная тактыка не мае нічога агульнага з палітыкай «меншага ад», а гаваряць за Гіндэнбурга.

трынага, неаддзяльна, умоўнага. Хто гэтага не разумее, той не разумее ні грана ў марксізме і ў навуковым, сучасным сацыялізме **наогул**. (Ленін. Дзецкая болель, «Левизны» в коммунизме. Партыдаг 1933, стар. 45). (Апладысменты).

Калі вы ўдумаецеся, таварышы, у гэтыя словы Энгельса і Леніна, вы зразумеете, што гэта тактыка, правераная на вопыце ўсяго сучаснага рабочага руху на праддзігу многіх дзесяцігоддзяў, адкрытае зараз перад Комуністычным Інтернацыяналам, перад усімі яго секцыямі найважнейшым магчымасці выйсці з агітацыйна-прапагандысцкага перыяду нашага развіцця і стаць магутнейшым фактарам ўсяго сучаснага палітычнага жыцця ў класовых краінах і ва ўсім свеце. (Апладысменты).

Але іменна таму, што мы зараз выходзім на шырокую дарогу вялікай масавай палітыкі, што мы рухнемся лічыце не сотнямі тысяч, а мільёнамі, што мы пачынаем уцягваць пад свой уплыў тыя слаі, якія або ўчора яшчэ стаялі ў радах сацыял-дэмакратыі, або па-за ўсякай палітыкай, секцыі Комінтэрна павінны правяці асаблівую нацыяналістычную да магчымых **правых і апартуністычных скажэнняў** нашай масавай палітыкі, скажэнняў, якія будуць затрымліваць рост нашага ўплыву ў масах і рост боездольнасці пролетарыята і тармазіць тым самым насіраванне ўмоў пролетарскай рэвалюцыі. І тут яшчэ раз мы павінны звярнуцца да нашага настаўніка Энгельса і ўспомніць яго барацьбу супроць апартунізма, барацьбу бязлітасна, неўкрацімую, запалоўнішую поўстагоддзя яго жыцця як палітычнага барацьбіта.

Ніхто так не хацеў згуртаваць пролетарскага авангарда ў радах адзінай рабочай партыі, як Энгельс. Але ён ведаў і бачыў, што аб'яднанне на бяспрышчэльнай аснове аслабіць рабочы клас. У 1882 г. ва Францыі Энгельс вітае адбыўшыся ў рабочай партыі раскол з Малонам і Брусам, якія адмовіліся ад класавай барацьбы, афармавалі пролетарскім класавым характарам руху і зрабілі разрыў немінучым. Тым лепш... — гаворыць ён, — адзіства — дасканалае рэч, пакуль яно магчыма, але ёсць рэчы павінны адзіства.

Мы лічым неабходным напамінаць гэтыя словы Энгельса іменна цяпер, калі тут, на гэтым кангрэсе, мы высока падымалым **сцяг палітычнага адзіства міжнароднага рабочага класа**.

Дацладам тав. Дзімітрава кангрэс асабліва ярка падкрэсліў сваю волю да барацьбы за адзіную рабочую партыю ў кожнай краіне, за адзіную рабочую партыю ва ўсім свеце. Але гэта партыя магчыма толькі на аснове **прынцыповага адзіства**, а не на аснове гнілага блока дробнабур-

жуазных палітыкі, які паводзіць астыфічных выступленняў; быць з масамі ўсёды і заўсёды, у кожным момант; свечасова высюваць ісціны лозунг барацьбы, які вядома ад саміх мас, замяніць яго новым па меры нарастання руху — вось на якім асвоеным тактычным правіле для пролетарскай партыі настойвае Энгельс.

Партыя, якая жыць ў вузкім, замкнутым коле сваіх аднамышленнікаў, якая стаіць **па-за** тым, чым жыць народ, якая не ўмее зачэпіцца за тое, што хаваецца ў даны момант масы, якая не ўмее абатуліць у чоткіх, даступных лозунгах народных сяляў і чалавечы, — такая партыя не здолее стаць на чале масавых рухаў.

Асабліва рэзка Энгельс абрушваецца на тых, хто аказваецца ў нецях ў рапачую момант барацьбы мас.

Пасіўнасць і бяздзейнасць, маскуючыся «левай» фразай, прытрымліваюцца часта на практыцы **гульняй у канспірацыю**, у самазамыканне падпольнай арганізацыі, выраджэння ў карбанарызм, чужды духу рабочай партыі. З другога боку, парламенцкі прэтэнзізм, прыстасаванне ва што-б там ні стала да буржуазнай **легальнасці**, адмаўленне значэння нелегальных форм арганізацыі, баязь насілля ў сваю чаргу паралізуюць боездольнасць рабочага класа.

Энгельс настойвае на тым, каб пролетарскія рэвалюцыянеры ўмелі карыстацца ўсімі формамі барацьбы супроць класавага ворага. І гэтыя ўказанні Энгельса партыя большавікоў пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна ператварае ў велізарны 25-гадовы вопыт спалучэння легальных і нелегальных форм работы, які лёг, як вядома, у аснову арганізацыйных рашэнняў II кангрэса Комінтэрна.

Ці скарыстаны гэтыя ўказанні і вопыт нашымі секцыямі да канца? Не, не скарыстаны. Многія таварышны пераконаны, што ва ўмовах фашысцкага тэорыяна месца для «легальных» заапрак у работе, для адкрытага праўлення рабочага руху, для разварачвання шырокай масавай барацьбы. Але фашызм-жа **вымуша** ствараць масавую базу, будоваць свае масавыя арганізацыі, прыбываць да сацыяльнай дамогі. Адсюль задача комуністаў: пранікаць у масавыя фашысцкія арганізацыі, абарацаць супроць фашысцкай дыктатуры і тымі шляхам падрываць масавую базу фашызма. Нельга прарвацца да мас без штудэнай сістэматычнай работы ў фашысцкіх масавых арганізацыях, без спалучэння метадаў работы легальнай і нелегальнай.

У той-жа час няверна думаць, быццам у краінах легальнага рабочага руху нам нелегальныя арганізацыі ні к чаму. Прадпрымальніцкі тарор ва ўсіх краінах вымушае нас будаваць ячэйкі на прадпрыем-

ствах; ён з 1844 года быў жыццёвым удзелікам барацьбы англійскага пролетарыята; ён глыбока вылучаў **амерыканскі** рабочы рух (і сам бываў за альянсам); ён быў выключным знатаком умоў і ходу пролетарскай барацьбы ў Італіі і ірландскіх краінах; ён дасканала разбіраўся ў справах сацыялістычнага руху заходне-славянскіх і паўднёва-славянскіх краін.

Іменна гэта глыбокае веданне становіцца ў класовых краінах дазволіла Энгельсу правільна кіраваць рабочымі партыямі гэтых краін, быць сапраўдным правадыром і арганізатарам пролетарскага інтернацыялізма.

Такія важнейшыя тактычныя ўказанні Энгельса ў святле нашай вялікай эпохі, у святле задач, якія стаяць перад нашымі кангрэсам.

Энгельс вучыў нас быць партыйнай баявой, дзейнай і ў моманты пад'ёму хвалі руху, і ў моманты асаблівае, што хватае за жыццё масы, дазваляе партыі распаўсюд і ўмацоўваць сваю сувязь з рабочым класам і працоўнымі.

Энгельс вучыў нас не зазнавацца ў моманты перамот, не апускаць галаву ў моманты часовых паражэнняў. У выпадку паражэння не баяцца пачынаць спачатку, але пачынаць з прэдыд верай, што ў другі раз мы павінны дабіцца перамогі.

Энгельс вучыў нас праводзіць такую **масавую палітыку**, якая адпавядае найбольшым інтарэсам самым найшпэрэйшых мас працоўных, садзейнічае згуртаванню вакол пролетарыята сялянскіх мас і працоўных горада. У цяперашняй абстаноўцы гэта адзначае перш за ўсё ўстанавленне народнага фронту супроць фашызма ўнутры капіталістычных краін і фронту народаў супроць вайны на міжнароднай арэне. (Апладысменты).

Мы жывем і змагаемся ў непараўнальна больш складанай абстаноўцы, чым тая, якая была ў часы Энгельса. Але багаццейшая тактычная спадчына Энгельса захоўвае для нас сваё значэнне і ў гэтай новай абстаноўцы. Комуністы будучы яшчэ доўга чэрпаць з гэтай спадчыны і будучы **па-большавіцку** ператвараць ўказанні Энгельса ў жыццё.

Ці значыць гэта, што гэтых указанняў дастаткова для вызначэння нашай тактыкі? Зразумела, не. Як і Маркс, Энгельс у сілу гістарычных умоў яшчэ не быў у стане стварыць і не стварыў закончанай навуцы аб стратэгіі і тактыцы рэвалюцыйнага пролетарыята. Але ў аснове гэтай навуцы, створанай геніем Леніна і Сталіна, ляжаць выдатныя мыслі аб стратэгіі і тактыцы, якія развівалі і па меры сіл праводзілі ў жыццё вялікія асновапаложнікі комунізма.

ПРАЦЯГ ГЛ. НА 2 СТ. 1

VII КАНГРЭС КОМУНІСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛА

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ тав. Г. ДЗІМІТРАВА

3 прамовы тав. Пятніцкага

Прамова тав. ТОРЭЗА
(компартия Францыі)ПРАЦЯІ ПРАМОВЫ
тав. Д. З. МАНУІЛЬСКАГАIII. МЫ ПРАДАЎЖАЕМ СПРАВУ
ЭНГЕЛЬСА

Мы, камуністы, — прадаўжальнікі справы Энгельса. Вялікая пераможная сіла створанага ім і Марксам рэвалюцыйнага вучэння заключаецца ў тым, што яно **жыве і развіваецца**, разам са змятачымся пролетарыятам, **узбагачаецца** яго новым вопытам, адточваецца ў барацьбе з яго ворагамі.

Энгельс ушоў ад нас у сярэдзіне 90-х гадоў. Але іменна ў гэтыя гады пачаў сваю рэвалюцыйную работу Ленін, імя якога стала шляхаводнай зоркай для ўсяго міжнароднага пролетарыята.

Для Леніна марксізм быў не дотмай, а кіраўніцтвам к рэвалюцыйнаму дзеянню. Яшчэ ў канцы мінулага стагоддзя, у сувязі з баямі вакол партыйнай праграмы Ленін пісаў: «Мы зусім не глядзім на тэорыю Маркса, як на нешта закончанае і недатыкальнае; мы закончанае і недатыкальнае; мы пераконаны, наадварот, што яна павяла толькі краўтотольныя элементы той навуцы, якую сацыялісты павінны **высоўваць** далей ва ўсіх напрамках, калі яны не хочуць адстаць ад жыцця».

У гутарцы з амерыканскімі рабочымі Сталін на некалькіх старонках даў сціслую характарыстыку таго ўкладу, які Ленін унёс у скарынку марксізма. Гэтыя некалькі скупых старонак трэба чытаць і перачытваць, яны варты многіх тамоў. Тут Сталін рэзюміруе змест ленинскага этапу ў развіцці марксізма: аналіз імперыялізма, як апошняй фазы капіталізма; далейшая распрацоўка галоўнага ў марксізме — вучэнне аб пролетарскай дыктатуры; распрацоўка пытання аб формах і спосабах сацыялістычнага будаўніцтва ў перыяд пролетарскай дыктатуры; стварэнне стройнай сістэмы гаспадарства пролетарыята; распрацоўка нацыянальна-каляніяльнага пытання, як пытання аб рэзервах пролетарскай рэвалюцыі; стварэнне вучэння аб партыі.

Ленін ужо належаў заслуга вызначэння палітыкі камуністаў у імперыялістычных войнах, палітыкі, якую ён зафіксаваў у зовунку ператварэння вайны імперыялістычнай у вайну грамадзяскую. І гэта тым больш трэба падкрэсліць, што мова ішла аб спробе пазнаць скарэ тым, быццам рэвалюцыйнае гэтага доўжыць быў Энгельс. Гэта

ца за старую формулу, а наадварот, усямерна вітаў-бы нашу рэвалюцыю, гаворачы: «К чорту ўсе старыя формулы, няхай жыве пераможная рэвалюцыя ў СССР!».

Ні ў крытыцы гоцкай праграмы, ні ў работах Энгельса, ні ў ленинскай «Дэкрэта і рэвалюцыі» не былі пастаўлены тыя канкрэтыя пытанні першай фазы камунізма, які паставіў Сталін і якія ён вырашыў з найвялікшай смеласцю і глыбінёй.

І Сталін, развіваючы далей вучэнне Маркса, Энгельса і Леніна, творча ператвараючы яго ў жывое жыццё, першы канкрэтна распрацаваў адзіны і глыбока прачунаны план сацыялістычнага наступлення ў нашай краіне; распрацаваў пытанне аб сацыялістычнай індустрыялізацыі, як умовы перамогі сацыялізма ў СССР; аб каласальным ладзе, як шляху сацыялістычнай пераборкі сацыялізма над імперыялізмам і імперыялізмам; аб этапах і спосабах знішчэння капіталістычных элементаў (ад шалітых абмежаванняў гэтых элементаў да палітычнай ліквідацыі кулацтва як класа); аб арганізацыі працы на ўмовах сацыялістычнага будаўніцтва і барацьбе супроць дробнабуржуазнай ураўніраванасці; аб умовах і шляхах знішчэння капіталістычных перажыткаў у сялянскіх людзей, аб будаўніцтве новай, сацыялістычнай культуры. Сталін паказаў, што будаваць сацыялізм, значыць, перш за ўсё, умацоўваць пролетарскую дыктатуру, а ўмацаванне пролетарскай дыктатуры і поспехі сацыялістычнага будаўніцтва насуць з сабой росквіт пролетарскай дэмакратыі. І ўсе гэтыя тэарэтычныя лажанні Сталіна большасць нас пад яго кіраўніцтвам ператварылі ў плоть і кроў.

Тымі работамі і выступленнямі Сталіна, як яго прамова на канфэрэнцыі аграрна-марксістаў, як яго выдатны ўм, як сталінскі камуністычны статут, як зазначаны ім асновы Савецкай Канстытуцыі, як яго выступленне аб новых дзяржаўных тэхніках, — карацей гаворачы, **жывое** выступленне Сталіна ёсць не толькі веда на нашым сацыялістычным будаўніцтве ў СССР: гэта **адначасова** і **е**

Яшчэ нішта адным з апошніх кангрэсаў Комінтэрна прапануемыя рэзалюцыі па пытаннях тактыкі не выпрацоўваліся і не прымаўся кіраўніцтвам Комінтэрна так аднадушна, як праекты, прапанаваныя данаму кангрэсу. Будучы зусім згоднымі з намічальнай у рэзалюцыях і дакладах лініяй, я спыняюся толькі на адным пытанні, а іменна — аб рабоце камуністаў сярод беспрацоўных.

Не шрыходзіцца даказваць, што беспрацоўныя больш за ўсё іншыя слаі пролетарыята становяцца афіцыйна фашысцкай дэмагогіяй. Трэба прызнаць, што к моманту прыходу Гітлера да ўлады і зараз-жа пасля ўзяцця ўлады значная частка беспрацоўных паддалася та шалёную сацыялістычную і шавіністычную дэмагогію фашызма. Такія-ж намічання для скарыстання ў сваіх мэтах роспачы і бяспрацоўных робіць фашысты і ў іншых краінах.

Многачліўная армія беспрацоўных не зменшылася больш ці менш значна нават у тых краінах, дзе наглядаецца вядомы рост прамысловай прадукцыі. Прамысловая прадукцыя ў капіталістычных краінах вырасла з 1932 г. да пачатку 1935 г., прыкладна, на 35 проц., але яшчэ далёка не дасягнула дэкрывіснага ўзроўню.

Скарачэнне-ж ліку беспрацоўных ідзе непараўнава павольней, чым рост прадукцыі.

Але нават пры ўсіх некаладнасных лічы міжнароднага бюро працы пры Лізе нацый паказвае змяншэнне беспрацоўя толькі на 13,4 проц.

Буржуазія прапавівае ўсім сродкамі ўрэзаць дапамогу беспрацоўным і скарачае кола асоб, якія атрымліваюць дапамогу.

Наступленне капітала і фашызма суправаджаецца ўзмацненнем прымусовай працы для беспрацоўных, якую буржуазія выдае за сродак змяншэння беспрацоўя.

Прымусовая праца прымяняецца ў розных краінах у розных формах. Асабліва шырокае прымяненне яна атрымлівае пры фашысцкай дыктатуры.

Асабліва развіта прымусовая праца ў гітлераўскай Германіі. Тут існуюць такія формы прымусовай працы:

1) Прымусовая сезонная работа на палках, звычайна ў кулакоў, для ўдз. свецкіх і рэлігійных і не

прымае ўдзел каля 400 тысяч чалавек.

4) Нарэшце, грамадскія работы, арганізаваныя, галоўным чынам, для рабочых, якія атрымліваюць крызісную дапамогу і дапамогу па беднасці і зняты з дапамогі. Заработная плата на грамадскіх работах надвычай рэдка перавышае дапамогу сацыяльнага забеспячэння. На гэтых работах занята каля 200 тысяч чалавек. Рабочыя, занятыя прымусовай працай, не ўключаюцца ў статыстыку беспрацоўя, не гледзячы на тое, што яны складаюць у Германіі 27 проц. усіх беспрацоўных.

Такім чынам, усе размовы буржуазіі аб прадастаўленні работ беспрацоўным зводзяцца галоўным чынам да прымусовай працы, якой падпрывішчы карыстаюцца для зніжэння заробтнай платы, пагоршэння ўмоў працы ўсяго рабочага класа.

Шытанне аб барацьбе супроць беспрацоўя і аб арганізацыі беспрацоўных не раз стаяла на пленумах Выканкома Комінтэрна. У жніўні 1931 г. адбылася пражская міжнародная канфэрэнцыя прадастаўнікоў кампартыі і рэвалюцыйных профсаюзаў, прысвечаная абмеркаванню пытанняў работы сярод беспрацоўных.

На жаль, указанне пражскай канфэрэнцыі на неабходнасць узмацніць работу ў рэфармісцкіх профсаюзах і склікаць асобныя сходкі беспрацоўных членаў рэфармісцкіх профсаюзаў не знайшло адпавядаючага ў рабоце кампартыі.

Компартыя, камсамол і рэвалюцыйны профрук павінны разгарнуць работу сярод беспрацоўных, дзе яна зусім заглохла і ўзмацніць яе там, дзе яна падзенца. У гэтым ёсць настойнае неабходнасць. У праціўным выкладу дакладаваным элементам беспрацоўных могуць апавацца афіцыйна дэмагогія фашыстаў.

Прымяненне ў шырокіх маштабах прымусовай працы, узмацненне работы фашыстаў сярод беспрацоўных, з аднаго боку, і той факт, што на прыкладзе Германіі шырокія масы рабочых і беспрацоўных належаць перааконацца, што ніяк фашызм працоўны — з другога, — аўляюцца тым новым на ўмовах нашай работы сярод беспрацоўных, чаму не было ні ў часе пражскай канфэрэнцыі, ні ў

беспрацоўных на аснове адзінага фронту, арганізацыі шырокай дапамогі неарганізаваным з боку саюзаў, збору сродкаў, арганізацыі грамадскіх кухань для беспрацоўных.

Не абмяжоўваючыся барацьбой супроць самага прымянення прымусовай працы, камуністы сумесна з сацыялістамі і профсаюзнымі арганізацыямі павінны падтрымліваць самыя элементарныя рухі ў лагерах, арганізавальны барацьбу ўжо працоўных у лагерах на аснове канкрэтных патрабаванняў.

Асаблівае значэнне ва ўсіх краінах набываюць патрабаванні для тых катэгорый беспрацоўных, якія ўжо зняты з дапамогі і атрымліваюць дапамогу на законах апекі над беднымі. Гэта акрамя тых катэгорый рабочых, сярод якіх найбольш інтэнсіўна выдзецца работу фашысты.

Пад пунктам гледжання барацьбы з фашызмам і палітычным становішчам гэтых найбольш збяднёных слаёў беспрацоўных, на аснове адзінага фронту, павінен быць пастаўлены і ўключан у агульную праграму рад патрабаванняў для гэтай катэгорыі беспрацоўных. Асабліва ўвага павінна быць ўдзелена метаду найму на работу. Неабходна змагацца за наём на работу толькі праз біркі працы, ці праз профсаюзы.

У фашысцкіх краінах, дзе профсаюзы разгромлены і рабочыя загінулі ў фашысцкіх арганізацыі, цэнтр цяжару арганізацыі іх барацьбы павінен быць перанесен унутр фашысцкіх арганізацый, скарыстоўваючы ўсе легальныя і нелегальныя магчымасці.

Маладзё не атрымлівае дапамогі і на моладзь у асабліваці падае цяжар прымусовай працоўнай павіннасці; з малых рабочых пачынаюць буржуазія рытуе ў першую чаргу гарматнае месца для вайны. Сярод беспрацоўнай моладзі павінны ўзмацніць работу ўсе рэвалюцыйныя арганізацыі рабочага класа.

Неабходна, каб прывідукам кангрэса арганізавалі спецыяльную нараду дэлегатаў з тых краін, дзе беспрацоўе асабліва вясёлае, для рэагавання на пытанні аб усталяванні шырокага адзінага фронту для барацьбы з беспрацоўем, аб формах арганізацыі, аб змесце работы сярод беспрацоўных, аб метадах ба-

Марсель Кашан ужо нарысавалі перад кангрэсам жывую карціну вялікай антыфашысцкай барацьбы працоўных Францыі. Гэта барацьба мае, без сумнення, велізарнае міжнароднае значэнне. Ад яе выходу будзе залежаць на працягу году год лёс французскага народу і народаў друпіх еўрапейскіх краін.

Магутныя дэманстрацыі народнага фронту, якія адбываліся 14 ліпеня ва Францыі, атрымалі шырокі водгук ва ўсім свеце. Антыфашысцкі рух прыняў у нас велізарны размах.

Тым не менш, як гэта настойна падкрэсліў т. Дзімітраў, было-б вельмі небяспечна аддавацца ілюзіям, быццам фашызм пераможана ўжо. Вораг не сакрушан. Ён робіць перагрупоўку сваіх сіл і падрыхтоўваецца да новых атак. Небяспечна ўзрастае. Перамога фашызма была-б катастрофай для

□ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □ □ □

Францыі, таржаством разнузданай рэакцыі ва ўсёй Еўропе. Перамога фашызма ва Францыі азначала-б агрэсію, накіраваную супроць СССР.

Мы хочам ва што-б там ні стала ўнікаць гэтай катастрофы, выратаваць ад гэтых жахаў нашу краіну, усю Еўропу, увесь свет. (Апладысменты).

Палатка ўсё гэта...

наступленню фашызма і камунізму. Адзіны фронт даў магчымасць бачаму класу заяваць сваю найбуржуазію. Адзіны фронт даваў нашу кампартыю. Адно непасрэднае мэта адзінага фронту не заключалася ў тым, каб умяцаваць камуністычную партыю ў ўмацаванне павінна было ўмяцаваць яго вынікам. Узрасла колькасць партыі, яе ўплыў, аўтарытэт. пераектывы значна расшырыліся. Выраслі і нашы кадры.

Так, было многа труднага, хістанняў, шуканняў. Не ўсё было добра, не ўсё і цяпер добра і болей нашай партыі.

Мы дабіліся поспехаў не толькі ў нашай партыі, але і ў камсамолу. Наш камсамол у 5 раз павялічыў свой колькасны склад, прыняў тыяны ўдзел у амерыканскіх тываенным руху, уцягнуў на сваю форму адзінага фронту арганізацыі моладзі, сацыялістычнай партыі дапамогі сацыялізму.

Камсамол на апошнім кангрэсе свайго ЦК таксама выпрацаваў аб адзінастве дэмакратыі мэтах стварэння адзінай арганізацыі моладзі, усталявання адзінага фронту моладзёга пакалення, далучаюцца да народнага фронту.

Аб'яднаўся рабочы спартыўны рух ва Францыі, набыўшы 10 тысяч новых членаў. Зараз гэты рух пачынае каля 40 тысяч членаў, звязан са свецкімі і дэмакратычнымі спартыўнымі арганізацыямі, якія налічваюць 300 тысяч членаў.

У сваёй тактыцы на выбарах мы кіраваліся пастаянным прынцыпам: дабіцца праваду фашызму і рэакцыйных кандыдатаў. У гэтым туры самастойна вылічаны тую барацьбу. На аснове-ж перамянення дагавору аб адзінастве ўважліва пры друпіх туры галасавання, мы галасавалі на пераможных сацыялістаў за камуністаў, за сацыялістаў, за некалькіх рэдкай выключэннямі. На наступных выбарах мы ў некалькіх выніках выступалі в агульнай сістэме.

№№ па пар-	Назва райнаў	Усяго зматэ- азіных і ранніх зравых	Засяірдзавана	Абмалочана	Выпераблена Ільну	Скопана натур- осажацей	Застагавана або звезена	Здаана сена дзяржава	Засілаванана	Паднята пал
1.	Лосеўскі	98,3	87,2	18,9	55,9	99,2	89,7	58,2	73,4	101,1
2.	Гомельскі	89,2	58,7	10,6	57,9	106,2	90,7	73,1	36,8	28,1
3.	Камарынскі	87,0	83,0	10,5	9,3	86,1	91,2	46,6	59,1	22,1
4.	Церахаўскі	86,4	73,9	6,3	48,8	104,2	95,1	88,1	57,1	19,1
5.	Каўскаўскі	84,4	69,7	5,9	38,0	101,3	98,2	100,3	57,2	69,1
6.	Лельчыцкі	84,3	86,2	10,9	18,7	102,0	95,1	—	142,1	99,1
7.	Брагінскі	83,9	89,4	12,7	44,8	96,6	98,4	23,1	61,7	24,1
8.	Любаньскі	81,4	71,0	4,2	95,2	104,6	93,2	21,9	95,2	104,1
9.	Мазырскі	80,3	75,4	9,4	11,5	99,1	62,7	43,8	53,0	86,1
10.	Каспровавіцкі	80,0	58,8	7,3	35,2	103,2	94,9	103,5	44,9	20,1
11.	Рэчыцкі	79,5	81,3	10,0	7,7	91,7	86,8	13,6	60,2	44,1
12.	Ельскі	79,2	81,5	8,0	7,1	93,6	91,3	53,6	107,2	77,1
13.	Бабруйскі	77,9	33,8	5,9	7,4	103,0	96,1	103,0	68,9	100,1
14.	Жлобінскі	77,3	70,2	4,6	10,4	86,6	89,0	39,9	28,7	82,1
15.	Петрыкаўскі	77,0	95,5	12,3	3,6	75,5	89,4	13,9	25,0	47,1
16.	Даманавіцкі	76,8	73,3	15,0	15,0	101,1	89,9	33,8	89,7	79,1
17.	Капаткевіцкі	76,8	61,1	2,9	7,8	82,3	80,8	57,1	51,2	32,1
18.	Добрушскі	76,4	66,0	4,7	16,1	105,5	91,0	57,7	59,1	49,1
19.	Хойніцкі	75,9	98,0	7,3	42,6	99,4	77,5	29,6	80,5	35,1
20.	Тураўскі	75,3	85,2	8,6	2,7	101,4	95,7	83,5	71,2	30,1
21.	Нараўлянскі	75,1	57,5	12,0	16,7	98,9	91,0	27,9	26,0	92,1
22.	Пранойскі	73,1	73,7	12,3	25,8	104,3	97,8	78,4	77,7	64,1
23.	Грэскі	72,4	4,6	0,2	77,5	111,3	96,1	94,7	21,0	61,1
24.	Сняцкавіцкі	71,6	54,1	5,7	13,7	87,4	85,8	74,6	56,3	25,1
25.	Слуцкі	70,7	8,4	—	88,2	102,6	100,0	93,6	42,1	53,1
26.	Ветлаўскі	70,0	45,8	6,2	13,2	100,0	92,2	107,3	61,7	31,1
27.	Хойніцкі	67,9	24,3	5,2	18,6	102,3	94,6	91,5	36,1	32,1
28.	Рагачоўскі	67,8	59,8	2,9	13,0	99,2	87,9	54,8	49,8	34,1
29.	Парыцкі	67,6	55,5	6,1	1,2	96,7	75,1	46,5	47,7	50,1
30.	Валынскі	67,2	40,0	3,7	66,5	100,5	95,7	83,5	63,6	67,1
31.	Крупскі	67,1	13,5	3,9	77,0	104,1	88,6	104,9	58,4	77,1
32.	Жыткавіцкі	66,7	50,6	4,8	5,7	76,4	69,4	17,5	97,8	12,1
33.	Глускі	66,2	23,1	4,3	3,8	95,7	82,2	22,1	23,9	41,1
34.	Старадарожскі	64,0	48,3	1,2	52,0	117,1	95,7	74,0	47,0	99,1
35.	Старобінскі	62,7	35,6	1,3	78,0	118,2	98,3	77,6	50,4	62,1
36.	Чырвонаяпольскі	61,8	64,3	6,9	27,0	100,0	89,0	66,3	57,3	65,1
37.	Бярозаўскі	61,5	46,7	1,7	27,8	102,6	96,4	86,6	40,8	77,1
38.	В.Капілаўскі	58,7	42,4	6,9	30,5	101,5	84,6	73,0	50,8	54,1

Зацверджана наркомам земляробства БССР тав. БЕНЕКАМ.

УКАЗАННЕ НАРКАМЗЕМА**аб сушцы зернавых культур, ільну і сена ва ўмовах дажджлівага надвор'я**

У звязку з няўстойлівым надвор'ем у часе ўборкі бягучага года, у мэтах поўнага захавання ўрадкава зернавых, ільну і сена ад страт і забеспячэння своєчасовага выкапання соўгасамі, калгасамі і аднаасобнымі гаспадарамі абавязкаў перад дзяржавай па зберажэнні і перапрацоўцы ўрадкава зерна, — Наркамзем прапануе ўсім райа, МТС, соўгасам і калгасам кіравацца наступнымі ўказаннямі:

1. Уборка зернавых культур, ільну і сена ў бягучым годзе ў звязку з няўстойлівым надвор'ем павінна праводзіцца ў напрамку загадаў працуючых і арганізаваных мерапрыемстваў, забеспячваючых неадкладную сушку і захаванне ўбравага ўрадкава шляхам адпаведнай расстаноўкі рабочай сілы, прыстасавання і скарыстання для сушкі ўсіх наяўных гаспадарчых будынкаў, пабудов і прыстасавання розных працэсійных сродкаў для сушкі, як азяроды, вешалы, піраміды, козлы, і лепшай арганізацыі палівай сушкі.

Па зернавых культурах і ільну

Галоўнай умовай, якая забяспечвае барацьбу са стратамі зернавых і ільну, з'яўляецца абавязковая і неадкладная выкарыстанне ўсіх наяўных зжатага і выцерабленага ўрадкава.

2. Для сушкі і хатняй снапоў павінны быць выкарыстаны і прыстасаваны ўсе наяўныя ў калгасам і калгасніках гаспадарчыя будынкі (павелі, гумны, сараі, жыгеладары і іншыя будынкі), у якіх трэба наладзіць жэрмаж, з тым, каб снапы можа было расставіць для прасушкі ў некалькі рады. Звешаны ў будынкі снапы павінны добра правентывавацца на скважніках, для чаго вароты і дзверы павінны заставацца раскрытымі. Адначасова з сушкай у будынках трэба арганізаваць сушку снапоў на азяродах, вешалах, шатрах і козлах, для чаго павінны быць выкарыстаны ўсе азяроды, якія знаходзяцца пры гэтым сталую ахову ўрадкава. Вешалы трэба будаваць непасрэдна на гумнах пры сцяжках. Прыкладны размер вешалаў наступны: жэрмаж таўшчыняй

ЦН КП(б) у сваім рашэнні «Аб ходзе ўборкі ўрадкава і зерна пастаўках» абавязвае Наркамзем выпрацаваць для апублікавання ў друку падрабязныя ўказанні аб ўборцы і сушцы ўрадкава ў неспрыяльную погоду. Сёння мы друкуем выпрацаваныя ўказанні Наркамзема па гэтым пытанню.

4. Звешанае ў снапы збожжа неадкладна састаўляецца ў бабкі ці складаецца ў крыжыкі або копы для канчатковай прасушкі. У бабкі састаўляецца пераважна азімае збожжа, у крыжыкі і копы пераважна авёс, ячмень і інш. яравыя збожжавыя культуры.

5. Для лепшай прасушкі снапоў бабкі складаюцца размерам не больш 10—15 снапоў і абавязкова пакрываюцца шаткай з 1—2—3 снапоў каласамі ўніз, каб не дапускаць замаквання снапоў ад дажджу. Расстаноўка бабак робіцца групамі з разлікам, каб у кожнай групе бабак было не менш аднаго воза снапоў. У кожнай бабцы павінна быць аднолькавая колькасць снапоў для лепшага іх ўчоту. Група бабак расстаноўляецца прамымі радамі, каб паміж імі можна было бесперапынна рабіць пажніўнае лупчэнне. Пры ўстаноўцы бабак абавязкова рабіць падпрабанне і рэчны збор каласоў.

6. Пры значнай засмечанасці хлеба, а таксама пры неабходнасці большай прасушкі каміёнах частак снапоў, асабліва ў яравым хлебе, снапы для прасушкі складаюцца пераважна ў крыжыкі. Пры прасушцы хлеба ў полі ўстаноўляюцца шчыльныя штодзённы нагляд за ходам сушкі. У выпадку разбурвання бабак, крыжыкаў ці коп ветрам, безадкладна праводзіцца апраўка снапоў або перастаўка бабак, перакладка крыжыкаў, коп і інш. Пры значным прамаканні збожжа рабіць расстаноўку ўсіх снапоў для прасушкі, максімальна выкарыстоўваючы малейшыя пераходы асвай пагоды. Для сушкі ўрадкава ў полі вылучаюцца спецыяльныя людзі. Пры надыходзе дажджу ўся рабочая сіла працуючых у полі брыгад павінна неадкладна перакладчыцца на збор з поля і ўстаноўку ў бабкі або ўкладку ў крыжыкі і копы снапоў.

веші. Перад маладзёбай трэба праводзіць прасушку сырых снапоў у бунях.

10. Калгасам неабходна зараджа ўважліва ўчот усе наяўныя гумны, буні, незалежна ад таго, каму яны належаць, адрамантаваць іх, загатоўваць апал, вылучыць вопытных калгаснікаў, добра знаёмых з тэхнікай сушкі, забяспечыць супроцьпажарную ахову, наладзіць сталую ахову ўрадкава пры правядзенні самоў сушкі. Асабліва ўвага павінна быць звернута на недапушчэнне запарвання збожжа ў працэсе самоў сушкі. Павышэнне тэмпературы ў бунях павінна рабіцца паступова, што дасягаецца рэгуляроўкай падачы апаку ў печы. Побач з выкарыстаннем усіх дробных бвель і асецей калгасам патрэбна прыстасаваль пад буні і больш буйныя памылкі. Засыпка абмалочанага збожжа ў свірны, а таксама злуча дзяржава, павінны праводзіцца выключна сухім кандыцыянным збожжам. Пры павышэнні вільготнасці гэтага года, як правіла, сырамалотнае зярно павінна прасушвацца на спецыяльных сушылах там, дзе яны ёсць, а таксама на сонцы.

Сушку абмалочанага зярна на сонцы праводзіць па добра ачышчальных і ўтрамбованых пляцоўках, падцілаючы на іх бразенты, пасцілкі і пчыльныя маты, каб унікнуць якіх-бы там ні было страт зярна. Засыпае ў свірны збожжа павінна знаходзіцца пад сталым штодзённым кантролем і ў выпадку вылучэння яго сапраўнага безадкладна змяняецца вышынні насыпаната пласта да 1/4 метра. Сістэматычна павінна праводзіцца перапрацаванне зярна. Свірны, у якіх засыпана збожжа, неабходна ў сухое надвор'е адкрываць для правентывацыі, а ў часе дажджлівага надвор'я трымаць шчыльна закрытымі.

Сушка сена

1. У сувязі з дажджлівым надвор'ем да гэтага часу ў радзе калгасоў не закончана ўборка сена. Астаўленне надалей сена ў палках недапушчальна. Прасушку сена трэба рабіць на вешалах,

ПРЫЁМ РАБОТНИКАУ РАЁННЫХ КАНТОР ЗАГОТІЛЬНУ У ТАВ. ГАЛАДЗЕДА

7 жніўня старшыня СНК БССР ільвездатчыкаў прыёмчыкамі ільтава. Галадзеда наведзі 70 работнікаў раённых кантор Заготільну, якія прымаюць ўдзел у рэспубліканскай нарадзе па пытанню ільвездаткова.

У гутарцы тав. Галадзеда асабліва ўвагу звярнуў на пытанне добрасумленнага выканання кантрактаўных дагавораў як з боку раённых кантор Заготільну, так і з боку ільвездатчыкаў. Асаблівае значэнне мае падбор кадраў загопунктаў з людзей класава-правярных. Неабходна сачыць, каб не было ні аднаго выпадку ашуквання

Тав. Галадзеда, спыніўшыся на пытанні якасці ільвездатчыцкіх, патрабаваў ад работнікаў сістэмы Заготільна аўтаматычна тэхнічнай і прапачатковай апрацоўкі ільну, асабліва сур'ёзную ўвагу звярнуць на своєчасовае падняццё ільну са сцяжкі і выгрузку з матылішч.

— Узнагарода БССР ордэнам Леніна, — гаворыць у заключэнне тав. Галадзеда, — абавязвае нас ашчэ лепш працаваць, каб своєчасова закончыць ільвездатку і даць нашай прамысловасці высокую сыравіну. (БЕЛТА).

АБ СТВАРЭННІ КАМІСІЙ ПА ЗНЯЦЦЮ СУДЗІМАСЦІ З КАЛГАСНІКАУ**Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта і Савета Народных Камісараў БССР**

У адпаведнасці з пастановай ЦВК і СНК СССР ад 29 ліпеня 1935 г. «Аб зняцці судзімасці з калгаснікаў» (газ. «Известия ЦИК СССР и ВЦИК» нумар 177 за 30 ліпеня 1935 г.) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Для ажыццяўлення пастанова ЦВК і СНК СССР «Аб зняцці судзімасці з калгаснікаў» стварыць Цэнтральную камісію па зняцці судзімасці з калгаснікаў у складзе старшын камісіі — старшын ЦВК і членаў: раёнага пракурора, народнага судзі і начальніка райаддзела НКВС.

2. Стварыць раённую камісію па зняцці судзімасці з калгаснікаў у складзе: старшын камісіі — старшын ЦВК і членаў: раёнага пракурора, народнага судзі і начальніка райаддзела НКВС.

3. Работу па зняцці судзімасці з калгаснікаў закончыць да 1 лістапада 1935 г.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
А. ЧАРВЯКОУ.

Старшыня Савета Народных Камісараў БССР

Н. ГАЛАДЗЕД
Сафратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
М. ЛЯУКОУ.

7 жніўня 1935 г.

ІЛЖЭКОМУНІСТ АБРАМЧЫК І ЯГО ПАКРАВІЦЕЛІ

(Ад беларускіх карэспандэнтаў «Правды»).

Пастух соўгаса «Вейно» Савасцеў пасвіў соўгаснае стада. Рапцеўскі райком партыі і палітчасці Свінаводтраста. Яны рашылі...

Не паспеў пастух апомніцца, як бізун Абрамчыка са свістам апусціўся на твар. Савасцеў паспеў толькі прыкрыць твар рукамі. Абрамчык прадаўжаў хлястаць яго бізуном па руках і спіне.

Толькі праз два тыдні гэтай гісторыі надумаўся зняцця Магілёўскі райком партыі і палітчасці Свінаводтраста. Яны рашылі... згадзіцца з пастановай партгрупы соўгаса. Райком партыі і палітчасці трэста па сутнасці ўзялі пад абарону Абрамчыка. Збіццё рабочага яны вытлумачылі «нячласцю» Абрамчыка.

РУХ СУПРОЦЬ НАДЗВЫЧАЙНЫХ ДЭКРЕТАУ У ФРАНЦЫІ**Сутычка рабочых з паліцыяй у Брэсце**

ПАРЫЖ, 8 жніўня. (БЕЛТА). Учора 6 тысяч рабочых арсенала ў Брэсце (Францыя) спынілі работу ва ўсіх пехах і арганізавана вышлі за горад у парк, дзе разам з сем'ямі рабочых быў праведзены мітынг пратэсту супроць надзвычайных дэкрэтаў і паліцэйскіх правакацый. Пастанова абавязвае ўсеагульную стачку ў дзень пахавання арсенальчыка, памёршага ад ран, атрыманых у часе сутычкі з войскамі.

Пры звароце ў горад калоны рабочых з сем'ямі былі атакаваны коннай паліцыяй. Некалькі чалавек затоптана. Рабочыя адбіліся каменнямі і прававалі пабудоваць барыкады. К 5 гадзінам вечара

сутычкі перакінуліся ў горада к вакзалу, дзе будавалі барыкады і чакалі супрацьстаяння паліцыі і прадаўжаліся да таго часу ў розных частках ўсіх кварталах Брэста спеў Інтэрнацыяналу і групы рабочых.

Характэрна, што ў рабочых выступленняў пачалі войскі. Як пазначыў «Пюлер», маракі крэйсера «ер» адмовіліся выступіць дэманстрантаў і замінілі іх пашлюць. Яны перабілі дэманстрантаў. За дзень ранена 15 чалавек.

Адозва камуністычнай і соцыялістычнай партыі Францыі

ПАРЫЖ, 8 жніўня. (БЕЛТА). Дружэ апублікаваў пастанову камуністычнай і соцыялістычнай партыі, у якой асуджаюцца правакацыйныя паводзіны грамадзянскіх і ваенных улад у Брэсце, заняўшы арсенал узброенымі сабратамі. У адозве ўказваецца, што камуністычная і соцыялістычная фракцыя палаты рашылі склікаць 9 жніўня парадку левых груп для абмеркавання пытання аб неадкладным скліканні палаты дэпутатаў і наз-

начэнні следчай камісіі падзей у Брэсце, Тулузы і Парыжа.

Апублікаваныя тэзісы унітарнай і рэфармісцкай дэрацый працы супроць паліцэйскіх паводзінаў у Брэсце. Унітарная партыя унесла тысячы франкаў у сям'і загінутых рабочых, каб мясцовыя арганізацыі вадзі кампанію дапамогі брэсцкіх падзей.

Забастоўка маракоў у Гаўры

ПАРЫЖ, 8 жніўня. (БЕЛТА). У знак пратэсту супроць зніжэння зарплат на 10 проц. на падставе надзвычайных дэкрэтаў, у Гаўры забаставалі і сышлі на бераг акіяна і камандны склад чатырох

буйнейшых французскіх усяго 2.700 чалавек. «Шамплен», які ўчора быў адмыслова ў Нью-Йорку з прычыны стачкі ў

Скліканне бюро канферэнцыі па раззброенні

БЕРЛІН, 7 жніўня. (Інф. «Правды»). Паводле вестак з Жэневы, старшыня канферэнцыі па раззброенні Гендерсон паведаміў членаў бюро канферэнцыі, што ён рашыў склікаць пасяджэнне бюро 13 верасня ў Жэневе ў часе сесіі Савета Лігі нацыяў.

На гэтым пасяджэнні павінна быць вынесена рашэнне аб дзейнай рабоце і закатах канферэнцыі.

Германскі дружэ асабліва шчыльна скліканнем бюро паліцыі. У паведамленні з германскае інфармацыі зазначае, што, несумняйна, сон дзейнічае ў цесным з англійскім урадам, каб былі акалічаныя паліцыя склікаць бюро канферэнцыі, пачаў, гэта, паводле паведамлення, пакрыта эміграцыяй.

Амерыканская газета аб...

